

Vrijheidsbeperkende interventies

Tijdelijke acties en middelen die de (bewegings)vrijheid beperken

Vrijheidsbeperkende interventies (VBI) zijn tijdelijke acties en middelen die de (bewegings)vrijheid van u of uw naaste beperken.

Beperken van de (bewegings)vrijheid is een emotionele gebeurtenis. Daarom is het belangrijk om te weten waarom de vrijheid beperkt wordt en wat dit inhoudt.

De arts heeft met u en uw naaste besproken dat een vrijheidsbeperking nodig is. Een vrijheidsbeperkende interventie is altijd de laatste keus. De arts zal dan ook regelmatig de vrijheidsbeperking beoordelen en met u en uw naaste bespreken.

Waarom zijn vrijheidsbeperkende interventies nodig?

Vrijheidsbeperkende interventies zijn soms nodig om een patiënt te beschermen. Tijdens een opname in het ziekenhuis kan een patiënt zich anders gedragen dan normaal. Dit kan bijvoorbeeld door:

- Een acute verwardheid (delier)
- Het gebruik van medicijnen
- Een beroerte
- Een operatie
- Angst

Ook kan een patiënt het risico lopen om uit een stoel te glijden of te vallen. Soms kan een patiënt agressief zijn, weg willen uit het ziekenhuis, een noodzakelijke behandeling weigeren

of infuuslijnen, drains en katheters uit het lichaam trekken. Dit kan gevolgen hebben voor de noodzakelijke behandeling, dus voor de lichamelijke gezondheid van de patiënt.

Welke vrijheidsbeperkende interventies zijn er?

Er zijn verschillende vrijheidsbeperkende interventies mogelijk. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van specifieke hulpmiddelen. Niet iedere actie of ieder hulpmiddel is geschikt voor elke situatie.

Een aantal voorbeelden zijn:

- Bedhekken
- Tentbed
- Extra-laag bed
- Rustgevendende medicijnen
- Infrarood sensor
- Zachte (boks)handschoenen
- Zachte armspalken
- Onrustband om het middel van de patiënt

Andere mogelijkheden

Vrijheidsbeperking is altijd de laatste keus. Eerst worden andere, minder ingrijpende acties uitgetoet. Hierin kunnen u en uw naasten ook meedenken en meehelpen. Voorbeelden hiervan zijn:

Het veilig maken van de omgeving van de patiënt

Door bijvoorbeeld ervoor te zorgen dat:

- Er geen gevaarlijke (breekbare of scherpe) voorwerpen in de buurt zijn.
- Het nachtkastje zo leeg mogelijk is.
- De patiënt een aantal vertrouwde spullen van thuis heeft (foto, deken, boek, tas, ...)
- De patiënt stevige, niet-gladde schoenen draagt.
- Er weinig prikkels in de omgeving van de patiënt zijn (niet te veel bezoek op hetzelfde moment, TV uit tijdens bezoek, ...).

De oriëntatie van de patiënt bevorderen

Dit zijn acties om ervoor te zorgen dat de patiënt weet waar hij is en waarom.

Door bijvoorbeeld ervoor te zorgen dat:

- De kamer goed verlicht is en een nachtlampje aan staat.
- De patiënt zijn bril en gehoorapparaten gebruikt (denk aan de batterijen).
- Er een klok aanwezig is.
- De patiënt naar buiten kan kijken en hierdoor ziet dat het dag of nacht is.
- Er informatie hangt met daarop de datum en de plaats.
- Er steeds verteld wordt wie je bent, wat je komt doen, waar hij is.
- De patiënt zijn geliefde muziek hoort.

Meer tijd doorbrengen bij de patiënt

De verpleegkundige of arts kan aan u vragen om meer tijd bij de patiënt door te brengen. Bespreek met de verpleegkundige of arts of er een mogelijkheid is om te blijven slapen (rooming in). Een vertrouwd persoon kan de patiënt veiligheid, rust en afleiding bieden. Hierdoor kan het gebruik van vrijheidsbeperkende interventies verminderd of zelfs voorkomen worden.

Wie neemt de beslissing?

Het toepassen van een vrijheidsbeperkende interventie gebeurt volgens de wettelijke voorschriften die beschreven zijn in de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO). Het besluit om de (bewegings)vrijheid van u of uw naaste te beperken wordt door de arts genomen. De arts doet dit altijd in nauw overleg met de verpleegkundige. En vraagt aan de wettelijk vertegenwoordiger, meestal de partner, om toestemming. Vooraf aan dit besluit worden de mogelijke gevolgen besproken als er géén vrijheidsbeperkende interventie wordt toegepast. Ook worden de voor- en nadelen van de voorgestelde vrijheidsbeperkende interventies besproken. Soms is er sprake van een noodsituatie. In dat geval mag de verpleegkundige, zonder eerst toestemming van een arts te vragen, overgaan tot het nemen van vrijheidsbeperkende interventies. Achteraf vraagt de verpleegkundige zo snel mogelijk toestemming aan de arts. De arts vraagt hierna alsnog toestemming aan de wettelijk vertegenwoordiger van de patiënt.

Wat als de patiënt zelf geen toestemming kan geven?

Soms is een patiënt niet in staat om zelf een beslissing te nemen over zijn gezondheid of veiligheid. Dit kan komen doordat hij de informatie niet begrijpt en de gevolgen van zijn beslissing niet overziet. De patiënt kan dan door de arts, meestal tijdelijk, gedeeltelijk wilsonbekwaam verklaard worden. Dit betekent dat hij voor een bepaalde situatie en/of periode niet zelf kan beslissen over zijn gezondheid en behandeling. Zijn er in die periode vrijheidsbeperkende interventies nodig? Dan mag de wettelijke vertegenwoordiger voor de patiënt spreken en beslissen. De wettelijke vertegenwoordiger moet dan toestemming geven.

Risico's en controles

Aan tijdelijke en gedeeltelijke vrijheidsbeperking zitten voor de patiënt risico's. De verpleegkundige zal daarom de patiënt regelmatig controleren en extra aandacht besteden aan bijvoorbeeld:

- Verzorging van de huid
- Voorkomen van verwondingen
- Voldoende eten en drinken
- Bieden van veiligheid
- Afwisselen tussen rust en activiteit
- Bevorderen van de oriëntatie
- Verminderen van angst

De arts en de verpleegkundige beoordelen minimaal 1 keer per dag of de gekozen interventies nog nodig zijn, aangepast of afgebouwd kunnen worden. Er wordt altijd gekozen voor de minst ingrijpende interventie.

Meer lezen

Wilt u meer lezen over de wettelijke voorschriften die beschreven zijn in de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO)? Lees artikel 446 en 465: lid 3 en 6.

Vragen

Het is belangrijk dat u en uw naaste juiste en duidelijke informatie hebben gekregen. Met deze informatie beslissen u en uw naaste samen met de arts over uw behandeling. Heeft u na het gesprek met de arts of na het lezen van deze folder nog vragen? Stel deze dan aan de verpleegkundige of de arts.

Waar zijn we te vinden?

**Spaarne Gasthuis
Haarlem Zuid**

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

**Spaarne Gasthuis
Hoofddorp**

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

www.spaarnegasthuis.nl

**Spaarne Gasthuis
Haarlem Noord**

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

**Spaarne Gasthuis
Heemstede**

Händellaan 2A
2102 CW Heemstede

info@spaarnegasthuis.nl